

Sajtóközlemény

Luxembourg, 2022. október 27.

„Forgóajtó-jelenség”: lazák az uniós ügynökségekre vonatkozó szabályok

Az uniós ügynökségekről készített, ma közzétett éves jelentésében az Európai Számvevőszék megállapította: az ügynökségeknek szigorítaniuk kellene szabályaikon és kontrolljaikon, ezzel csökkentve annak kockázatát, hogy a kilépő vezetők, illetve más felső vezetőségi munkatársak úgy vállalhassanak a magánszektorban munkát, hogy az összeférhetlenségi helyzetet eredményezzen és veszélybe sodorja az uniós intézmények integritását. Az Unió pénzügyi ellenőrző szerve ugyanakkor megbízhatónak találta az ügynökségek könyvelését és ellenjegyezte a 2021. évi beszámolóikat. A számvevők a 44 ügynökség mindegyike esetében megfelelőnek találták a műveletek elvégzéséhez szükséges bevételek beszedését, és – egy ügynökség kivételével – mindegyik ügynökség esetében megfelelőnek ítélték a kiadások állapotát is, annak ellenére, hogy a legtöbb ügynökség állandó problémákkal küzd a közbeszerzés terén.

„Ismét kedvező, korlátozás nélküli ellenőri véleményt tudunk adni az ügynökségek beszámolóí és bevételei tekintetében, míg általában véve a kiadások is elfogadhatóak – nyilatkozta Rimantas Šadžius, az ellenőrzést vezető számvevőszéki tag. – A jogalkotóknak és az ügynökségeknek azonban figyelembe kell venniük figyelmeztetésünket és hatékonyabb megoldást kell találniuk az esetleges „forgóajtó-jelenségekre”, hogy megelőzzék az összeférhetlenségeket és mind saját magukra, mind az Unió egészére nézve elkerüljék a hírnévromlás kockázatát.”

Az uniós szabályok igen kevés kötelezettséget rónak az uniós szervekre annak nyomon követése terén, hogy a jelenlegi és korábbi munkatársak tekintetében betartják-e a forgóajtó-jelenséggel kapcsolatos követelményeket. Ugyanakkor az uniós ügynökségek – mindenekelőtt azok, amelyek szabályozási hatáskörökkel és iparági kapcsolatokkal is rendelkeznek – két okból is különösen ki vannak téve a forgóajtó-jelenség kockázatának: elsőként azért, mert főként ideiglenes alkalmazottakat foglalkoztatnak, így jelentős a személyzeti fluktuáció; másodsorban pedig azért, mert irányítási modelljük olyan irányítótestületeket is magában foglal, amelyek tagjait csak rövid időre nevezik ki. Ezzel az a probléma, hogy a testületek tagjai nem tartoznak az ügynökségi személyzethez, így a forgóajtó-jelenséggel kapcsolatos szabályok rájuk nem alkalmazandók. A számvevők szerint ez joghézagot eredményez, és emiatt a forgóajtó-jelenség potenciális eseteinek csak egy kis hányadát ellenőrzik. Emellett a forgóajtó-jelenség potenciális eseteinek kezelésekor csak néhány ügynökség tesz többet a jogszabályban előírt minimumkövetelményeknél, a legtöbbjük azonban nem is követi nyomon

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék uniós ügynökségekről szóló, 2021. évi éves jelentéséről. A jelentés teljes szövege letölthető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

a jelenlegi és korábbi munkatársak körében az ilyen szabályok betartását, és szinte kizárólag az érintett alkalmazottak önbevallásaira támaszkodik.

A számvevők már több korábbi jelentésükben is feltártak irányítási és összeférhetlenségi problémákat az uniós ügynökségek kapcsán. A jelentés újfent rámutat a banki, biztosítási és pénzügyi piacok felügyeletét ellátó ügynökségeket érintő irányítási problémákra, amelyek miatt lehetségessé válhat a tagállami érdekek uniós érdekekkel szembeni előtérbe helyezése.

A számvevők ismét bírálják az ügynökségek áruk és szolgáltatások beszerzésekor alkalmazott módszereit, és felszólítják őket a legjobb ár-érték arány biztosítására. Meg kell jegyezni, hogy a közbeszerzés hiányosságai még mindig a fő okai annak, hogy az ügynökségek nem felelnek meg a kifizetési szabályoknak, és a közelmúltban az ilyen esetek száma még tovább emelkedett. Az ügynökségek felénél a számvevők a szerződések kapcsán hiányosságokat tártak fel. Az egyik ügynökségnél – a szabadságon és a biztonságon alapuló térség nagyméretű IT-rendszereinek irányítását végző eu-LISA európai ügynökségnél – a számvevők 18,1 millió euró összegű hibás kifizetést találtak olyan problémákból kifolyólag, amelyekre már korábban is felhívták a figyelmet. Az ügynökség – korlátozott ellenőri vélemény formájában – megint „sárga lapot” kapott a kifizetések kapcsán, és felhívják a figyelmét, hogy javítania kell beszerzésein és szerződéskezelésén.

Az ellenőrzések során arra derült fény, hogy Oroszország Ukrajna ellen folytatott háborúja elsősorban három ügynökséget érintett. Az Európai Unió Menekültügyi Ügynöksége (EUAA) azt követően kérte alkalmazottai számának és költségvetésének növelését, hogy az ukrajnai menekülteket befogadó tagállamok nagyobb támogatásért folyamodtak. Az uniós úrprogramügynökség (EUSPA) tevékenységeit az érinti negatívan, hogy az orosz Szojuz hordozórakéták már nem állnak rendelkezésre a Galileo-műholdak számára. A fizetéseketelenné váló bankok felszámolásával foglalkozó ESZT pedig megállapította, hogy a háború miatt megnőtt a bankoknak az orosz, belarusz és ukrán partnerekkel szembeni kitétséggel, valamint a háború hatásainak leginkább kitétt belföldi cégeknek nyújtott kölcsönökkel kapcsolatos hitelkockázat.

Háttér-információk

Az uniós ügynökségek nagy hatással vannak az európai polgárok mindennapi életének olyan alapvető területeire, mint például az egészségügy, a biztonság és az igazságügy. 2021-ben az ügynökségek 13,1 milliárd eurót használtak fel az uniós költségvetésből többek között az európai zöld megállapodást és a kutatást támogató programok működtetésére. Összesen 14 430 alkalmazottat foglalkoztattak (az uniós alkalmazottak 17%-át), és teljes költségvetésük – az ESZT nélkül – 4,1 milliárd euró volt (az Unió költségvetésének 2,5%-a). A listát több mint 1500 alkalmazottal és 500 millió eurós költségvetéssel a Frontex vezeti.

Uniós összefüggésben a „forgóajtó-jelenség” azt jelenti, hogy az uniós közszolgálatban ellátott feladataik után a munkatársak a magánszektorban, korábbi tevékenységükkel kapcsolatos területen helyezkednek el. Ez összeférhetlenségi helyzetet eredményezhet, és kockázatot jelenthet az uniós intézmények integritására nézve, mivel értékes belső tudás kerülhet át a magánszektorba, volt tisztviselők lobbitevékenységet folytathatnak volt kollégáiknál, illetve a hivatalban lévő tisztviselőket befolyásolhatja a jövőbeli foglalkoztatás lehetősége.

Az Európai Unió ügynökségeiről szóló teljes éves jelentés és a „2021: Az uniós ügynökségek ellenőrzéséről röviden” című összefoglaló elérhető a [Számvevőszék honlapján](#). Október 27-én, csütörtökön a számvevők online konferenciát tartanak „Gondos pénzgazdálkodás az Európai Unió ügynökségeinél” címmel, amely elsősorban az ún. „forgóajtó-jelenséghez” kapcsolódó

összeférhetlenségi kockázatok témáját és a közbeszerzéssel kapcsolatos problémákat járja körül. Az eseményt a YouTube-on 9.30 és 12.30 óra között [élő adásban](#) követhetik figyelemmel.

A sajtó rendelkezésére áll

a Számvevőszék sajtóirodája: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: (+352) 621 552 224
- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547